

Sygn. akt: I ACa 1368/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Kłós
Sędziowie:	SSA Anna Cesarz SSA Tomasz Szabelski (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Julita Postolska

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2013 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.**

przeciwko **A. S. i E. J.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 15 lutego 2011 r. sygn. akt II C 626/06

1. **zmienia zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że początkową datę odsetek ustawowych ustala na dzień 30 czerwca 2004 r.;**
2. **oddala apelację w pozostałej części;**
3. **zasądza od A. S. i E. J. solidarnie na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 1368/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 lutego 2011 roku w sprawie z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. przeciwko A. S., J. C. (1), J. C. (2), S. J. oraz E. J. o zapłatę, Sąd Okręgowy w Łodzi zasądził od A. S., J. C. (1), J. C. (2), S. J., E. J. solidarnie na rzecz (...) Spółki Akcyjnej

w Ł. kwotę 106.854,75 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 30 kwietnia 2004 roku oraz kwotę 10.559,40 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, umorzył postępowanie w zakresie kwoty 32,17 złotych oraz nie obciążył E. J. nie uiszczonymi kosztami sądowymi.

Powyższy wyrok Sąd Okręgowy wydał w oparciu o ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny podzielił przyjmując za własne, z których wynika, że w dniu 11 czerwca 2001 roku w Ł. pomiędzy (...) S.A. z siedzibą w Ł. – jako finansującym – a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą

w C. – jako korzystającym – zawarta została umowa leasingu nr (...). Jako przedmiot leasingu strony wskazały naczepę cysternę, a jej wartość określiły na kwotę 140.622,26 DEM stanowiącą równowartość 240.000 złotych według kursu z dnia 7 czerwca 2001 roku, gdzie 1 DEM odpowiadało 1,7087 PLN. Umowa została zawarta na okres 36 miesięcy – do dnia 15 czerwca 2004 roku. Spółka zobowiązała się do terminowego regulowania opłat leasingowych i innych płatności na rzecz powoda, w terminach i w wysokościach określonych w umowie leasingu, przy czym wysokość i terminy wnoszenia opłat leasingowych określone zostały w Terminarzu Opłat Leasingowych, stanowiącym załącznik nr 1 do przedmiotowej umowy. W art. 3 umowy strony zawarły postanowienie, iż prawne zabezpieczenie umowy stanowią trzy weksle in blanco korzystającego wraz z deklaracją wekslową, poręczone przez A. S., J. C. (1), E. J., J. C. (2) i S. J..

Zgodnie z postanowieniem §3 ust. 12 załącznika nr 2 do przedmiotowej umowy leasingu, wszelkie koszty związane z własnością, posiadaniem, a także utrzymaniem przedmiotu leasingu w należyтым stanie, będzie ponosił korzystający. Są to w szczególności koszty: opłat i podatków, w tym podatku od środków transportu, opłat rejestracyjnych, serwisu i naprawy, przeglądów

i konserwacji, wykonywania obowiązków z tytułu przepisów o dozorcze technicznym, wszelkich napraw, niezbędnych do zachowania przedmiotu leasingu w stanie niepogorszonym, przywrócenia przedmiotu leasingu do stanu pierwotnego w razie jego uszkodzenia oraz uzyskania odpowiednich atestów i certyfikatów. W przypadku opłat i podatków – zgodnie z postanowieniem §3 ust. 13 załącznika nr 2 – finansujący miał regulować je zgodnie z obowiązującymi przepisami, a następnie każdorazowo po ich poniesieniu obciążyć nimi korzystającego.

W §7 ust. 5 załącznika nr 2 do przedmiotowej umowy leasingu strony uzgodniły, że finansujący może rozwiązać umowę leasingu z zachowaniem 7 dniowego okresu wypowiedzenia, jeżeli korzystający, pomimo upomnienia na piśmie i wyznaczenia dodatkowego terminu zalega z jakąkolwiek opłatą wynikającą z umowy leasingu lub innymi płatnościami na rzecz finansującego o więcej niż 30 dni. W takiej sytuacji korzystający zobowiązany był w dniu rozwiązania umowy leasingu do zwrotu przedmiotu leasingu, a w przypadku szkód na przedmiocie leasingu, finansujący miał prawo żądać ich pokrycia przez korzystającego. Zgodnie zaś z postanowieniem §7 ust. 7 załącznika, dodatkowo finansujący mógł żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia odszkodowania w wysokości sumy wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych opłat leasingowych wraz z odsetkami za zwłokę naliczanych od opóźnionych płatności. Jednakże jeżeli korzystający spełnił swój obowiązek w postaci zwrotu przedmiotu leasingu i uregulował całą należność wskazaną w §7 ust. 7 w terminie 14 dni od daty wskazanej przez finansującego w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy leasingu, finansujący miał pomniejszyć kwotę odszkodowania o korzyści (nie większe od kwoty odszkodowania):

- wynikające z zapłaty wszystkich przewidzianych w umowie leasingu, a niezapłaconych opłat leasingowych przed umówionym terminem, w dniu ich zapłaty przez korzystającego; korzyści te rozumiane były jako dyskonto odpowiednią stopą wskazaną w §7 ust. 9, wyliczone od dnia faktycznie dokonanej zapłaty przez korzystającego do dnia przewidywanej zapłaty w umowie leasingu;

- wynikające z rozwiązania umowy leasingu, pod warunkiem sprzedaży przedmiotu leasingu; korzyści te rozumiane były, jako cena otrzymana ze sprzedaży przedmiotu leasingu, po pomniejszeniu o wartość, która winna finansującemu pozostać po zakończeniu umowy, równą wartości opcji zakupu wskazanej w załączniku nr 4, przy czym ostateczne wyliczenie tych kosztów miało zostać sporządzone po dokonaniu sprzedaży przedmiotu leasingu.

Strony nadto postanowiły, że w przypadku umowy dewizowej zarówno odszkodowanie, jak i kwota dyskonta zostanie przeliczona na polskie złote wg kursu sprzedaży dewiz w Banku (...) SA z dnia wskazanego przez finansującego

w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy. Zgodnie z §7 ust. 9 załącznika nr 2, dla określenia korzyści z zapłaty przed umówionym terminem wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych rat, stosuje się dyskonto i formułę odsetek składanych dla okresów takich, jak ustalone w umowie leasingu okresy dla wnoszenia opłat leasingowych i odpowiednią stopę obowiązującą w dniu rozwiązania lub wygaśnięcia umowy leasingu – 0,75 stopy (...)w przypadku umowy, w której wartość określona jest w DEM lub EUR. W razie opóźnienia w zapłacie kwot, o których mowa w umowie, finansujący miał prawo naliczać umowne odsetki za opóźnienie w zapłacie, a także prawo do uzupełnienia weksla o tę kwotę, zgodnie ze złożoną deklaracją wekslową, celem wszczęcia postępowania sądowego (§7 ust. 10 załącznika nr 2). Nadto, w postanowieniu §7 ust. 11 strony ustaliły kolejność zaliczania płatności, bez względu na dyspozycję korzystającego:

1. wszelkie zaległe opłaty leasingowe od najdawniej wymagalnej należności,
2. odsetki za opóźnienie w zapłacie,
3. koszty związane z prowadzeniem, samodzielnie przez finansującego lub osoby przez niego umocowane, wszelkich działań mających na celu odzyskanie wszelkich należnych z tytułu umowy leasingu należności oraz przedmiotu leasingu, a także koszty postępowania sądowego.

W załączniku nr 4 do umowy leasingu strony określiły wartość opcji zakupu na 20% wartości wskazanej w umowie leasingu plus aktualna stawka podatku VAT. W przypadku wartości określonej w walucie obcej, do ustalenia wartości opcji zakupu w polskich złotych należało stosować kurs sprzedaży dewiz danej waluty w Banku (...) S.A. z dnia wystawienia faktury.

W dniu 11 czerwca 2001 roku, jako zabezpieczenie umowy leasingu, Wice Prezes Zarządu J. C. (1) i Prezes Zarządu A. S. wystawili w imieniu (...) sp. z o.o. w C. trzy weksle in blanco. Na odwrocie weksli umieścili swoje podpisy A. S., J. C. (1), J. C. (2), E. J. i S. J., a każdy z tych podpisów poprzedzili słowem „poręczam”.

W dniu 11 czerwca 2001 roku J. C. (1) i A. S. w imieniu (...) sp. z o.o. w C. sporządzili deklarację wekslową wystawcy weksla in blanco o następującej treści: w załączeniu składamy do dyspozycji (...) S.A. 3 weksle in blanco bez protestu z naszego wystawienia, z których każdy (...) S.A. ma prawo wypełnić w każdym czasie (do chwili spłaty rat leasingowych) na sumę odpowiadającą naszemu zadłużeniu w (...) S.A., wynikającemu z umowy leasingu nr (...) z dnia 11.06.2001r., w tym z tytułu opłat leasingowych i innych świadczeń wynikających z umowy leasingu, odsetek za opóźnione płatności oraz innych świadczeń ubocznych. (...) S.A. ma prawo weksle te opatrzyć datą płatności według swego uznania, zawiadamiając nas listem poleconym pod niżej wskazanym adresem. List ten powinien być wysłany przynajmniej na 7 dni przed terminem płatności. Jako miejsce płatności wskazujemy (...) S.A.(...) Oddział w Ł..

Na tak sformułowaną treść deklaracji wekslowej wyrazili zgodę i poręczyli za (...) sp. z o.o. w C.: A. S., J. C. (1), J. C. (2), E. J. i S. J..

W dniu 14 lutego 2003 roku powód złożył w Urzędzie Miasta G. deklarację na podatek od środków transportowych na rok 2003. W odniesieniu do naczepy (...) o nr rej. (...) kwota podatku wynosiła 1.472 złotych. Powód uiścił należny podatek.

W dniu 1 sierpnia 2003 roku pozwany A. S. został poinformowany przez powoda, że zadłużenie (...) sp. z o.o. w C. wynosi – na dzień 25 lipca 2003 roku – 106.052,08 złotych. Na kwotę tę składały się nieuregulowane opłaty leasingowe do umowy leasingu nr (...) z dnia 11 czerwca 2011 roku. Jednocześnie powód wezwał A. S. – jako poręczyciela weksla własnego in blanco wystawionego przez spółkę tytułem zabezpieczenia wierzytelności powoda wynikającej z przedmiotowej umowy – do spłaty powstałego zadłużenia do dnia 5 sierpnia 2003 roku. Pismem datowanym na dzień 30 września 2003 roku – w imieniu Zarządu spółki – Prezes Zarządu A. S. wystosował do powoda prośbę o przedłużenie terminu spłaty zaległych rat.

W dniu 17 listopada 2003 roku spółka otrzymała oświadczenie powoda o rozwiązaniu z zachowaniem 7 dniowego okresu wypowiedzenia umowy leasingu nr (...) z dnia 11 czerwca 2001 roku. Powód wskazał, iż rozwiązanie umowy następuje ze względu na opóźnienie w regulowaniu zobowiązań pieniężnych wobec (...) S.A. przekraczające 30 dni. Jednocześnie strona powodowa wezwała spółkę do uiszczenia kwoty 94.849,32 złotych stanowiącej zaległe opłaty leasingowe wraz z odsetkami za zwłokę w zapłacie wyliczonymi na dzień 12 listopada 2003 roku.

W dniu 21 listopada 2003 roku naczepa cysterna (...) została odebrana od (...) sp. z o.o. w C. przez (...)sp. z o.o. Firma windykacyjna obciążyła powoda kwotą 7.320,00 złotych za wykonanie usługi windykacji przedmiotu leasingu.

(...) sp. z o.o. w C. nie uregulowała należności w łącznej kwocie 90.099,99 złotych, objętych następującymi fakturami VAT wystawionymi przez powoda:

- faktura VAT nr (...) z dnia 3.03.2003 roku z tytułu 21 raty leasingowej, opiewająca na kwotę 9.612,93 złotych brutto;
- faktura VAT nr (...) z dnia 1.04.2003 roku z tytułu 22 raty leasingowej, opiewająca na kwotę 10.096,82 złotych brutto;
- faktura VAT nr (...) z dnia 2.05.2003 roku z tytułu 23 raty leasingowej, opiewająca na kwotę 9.619,61 złotych brutto;
- faktura VAT nr (...) z dnia 2.06.2003 roku z tytułu 24 raty leasingowej, opiewająca na kwotę 9.890,43 złotych brutto;
- faktura VAT nr (...) z dnia 1.07.2003 roku z tytułu 25 raty leasingowej, opiewająca na kwotę 10.124,68 złotych brutto;
- faktura VAT nr (...) z dnia 1.08.2003 roku z tytułu 26 raty leasingowej, opiewająca na kwotę 9.853,65 złotych brutto;
- faktura VAT nr (...) z dnia 1.09.2003 roku z tytułu 27 raty leasingowej, opiewająca na kwotę 9.882,85 złotych brutto;
- faktura VAT nr (...) z dnia 1.10.2003 roku z tytułu 28 raty leasingowej, opiewająca na kwotę 10.441,41 złotych brutto;
- faktura VAT nr (...) z dnia 3.11.2003 roku z tytułu 29 raty leasingowej, opiewająca na kwotę 10.577,60 złotych brutto.

Kwota przyszłych rat leasingowych wynikających z terminarza opłat leasingowych (raty od 30 do 36, każda w wysokości 3.573,21 DEM, tj. 1.826,95 EURO, tj. 8.674,18 złotych) wynosiła 25.012,47 DEM, a przy zastosowaniu przelicznika DEM na EURO 1,95583 – 12.788,65 EURO. W przeliczeniu sumy rat na PLN – według kursu EURO z dnia 24 listopada 2003 roku 4,7479 – łącznie przyszłe raty leasingowe stanowiły kwotę 60.719,23 złotych.

Spółka nie uregulowała następujących należności:

- sumy 1.795,84 złotych (wartość netto 1472 złotych) tytułem refakturowanego podatku od środków transportu za 2003 rok, objętego fakturą VAT nr (...) wystawioną przez powoda w dniu 20 marca 2003 roku,
- sumy 2.168 złotych tytułem refakturowanych kosztów ubezpieczenia przedmiotu leasingu objętych fakturą VAT nr (...) wystawioną przez powoda w dniu 18.07.03 r.;
- sumy 7.320 złotych stanowiącej koszty windykacji przedmiotu leasingu, objętej fakturą VAT nr (...) wystawioną przez powoda w dniu 12.12.2003 roku.

Odsetki należne powodowi z tytułu opóźnienia w zapłacie wynoszą łącznie 7.423,28 złotych, zaś odsetki naliczane od faktur niezapłaconych wynoszą 4.441,13 złotych.

W dniu 30 stycznia 2004 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...), na kwotę 135.245,90 złotych netto, z tytułu sprzedaży naczepy cysterny (...). Jako płatnik wskazane zostało Przedsiębiorstwo (...), K.. Cena sprzedaży została uiszczona w dniu 29 stycznia 2004 roku.

Kwota dyskonta za okres pomiędzy terminem wymagalności przyszłych rat leasingowych, a dniem 29 stycznia 2004 roku, tj. datą uzyskania zapłaty ceny za przedmiot leasingu, przy uwzględnieniu miesięcznej stopy dyskontowanej określonej w §7 pkt 9 załącznika nr 2 do umowy leasingu, wynosiła 139,69 złotych.

W dniu 23 lutego 2004 roku strona powodowa dokonała rozliczenia umowy leasingu nr (...) z dnia 11 czerwca 2001 roku, ze wskazaniem należności przysługującej powodowi w wysokości 106.866,92 złotych. W rozliczeniu tym wskazano:

- kwotę przyszłych rat – 128.993,08 złotych,
- korzyść – 135.357,67 złotych, w tym 135.245,90 złotych stanowiące kwotę wpływu środków finansowych ze sprzedaży lub zagospodarowania przedmiotu leasingu oraz kwotę 111,77 złotych jako dyskonto,
- pozostałe należności lub zobowiązania w kwocie 113.251,51 złotych, na które składają się: kwota odsetek od zafakturowanych opłat leasingowych do 25 lutego 2004 roku (11.867,69 złotych) kwota zafakturowanych niezapłaconych opłat leasingowych (91.895,82 złotych), kwota nieuregulowanych przez korzystającego kosztów ubezpieczenia (2.168 złotych) i windykacji (7.320 złotych).

W dniu 15 czerwca 2004 roku strona powodowa zawiadomiła pozwaną spółkę, iż wobec zwłoki w zapłacie należności wynikających z umowy leasingu nr (...) z dnia 11 czerwca 2001 roku uzupełni wystawiony przez spółkę weksel in blanco na kwotę 106.886,92 złotych. Jednocześnie wskazała, iż weksel płatny będzie w dniu 29 czerwca 2004 roku i wezwała spółkę do zapłaty zadłużenia.

Weksel wystawiony przez J. C. (1) i A. S. w imieniu (...) sp. z o.o. w C., jako weksel in blanco, został uzupełniony i przedstawia następującą treść: C., dnia 11 czerwca 2001 roku Na 106.886,92 zł 29 czerwca 2004 roku zapłacimy bez protestu za ten weksel na zlecenie (...) Spółka Akcyjna sumę sto sześć tysięcy osiemset osiemdziesiąt sześć złotych dziewięćdziesiąt dwa grosze (...) SA(...)Oddział w Ł.. Na odwrocie weksła znajdują się podpisy A. S., J. C. (1), J. C. (2), E. J. i S. J., a każdy z tych podpisów poprzedzony jest słowem „poręczam”.

Do dnia 30 czerwca 2004 roku na rachunek powoda prowadzony w (...) Banku (...)Oddział w Ł. nie zostały dokonane żadne wpłaty pochodzące od wystawcy przedmiotowego weksla. W dniu 2 lipca 2004 roku, powód skierował do poręczycieli – S. J., E. J., J. C. (2), J. B. C., A. S. – zawiadomienie, że weksel przedstawiony w dniu 29 czerwca 2004 roku do zapłaty nie został wykupiony przez jego wystawcę (...) sp. z o.o. z siedzibą w C..

Powód – w związku z przedmiotową umową – w dniu 14 listopada 2007 roku wystawił duplikat faktury odsetkowej nr OS(...) na łączną kwotę 11.363,10 złotych, zaś według noty odsetkowej (...) odsetki na dzień 25 lutego 2004 roku wynosiły 504,59 złotych.

Kwota należności (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. wynikających z tytułu przedmiotowej umowy leasingowej wynosi 106.854,75 złotych. Na kwotę tej należności składają się:

- odszkodowanie w wysokości wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych – niezafakturowanych – opłat leasingowych (60.719,23 złotych) oraz kwota opcji zakupu przedmiotu leasingu (68.273,87 złotych), pomniejszone o kwotę ceny otrzymanej ze sprzedaży przedmiotu leasingu (135.246,90 złotych) oraz dyskonta rat leasingowych za okres pomiędzy terminem ich wymagalności wynikającym z harmonogramu spłaty, a terminem zapłaty przez korzystającego (139,69 złotych),
- niezapłacone faktury w kwocie 101.383,83 złotych, w tym: kwoty niezapłaconych rat leasingowych w wysokości 90.099,99 złotych, koszty windykacji w wysokości 7.320 złotych, refakturowany podatek od środków transportu za rok 2003 w wysokości 1.795,84 złotych oraz refakturowane koszty ubezpieczenia przedmiotu leasingu w wysokości 2.168,00 złotych,

- odsetki za zwłokę w zapłacie naliczane od dnia następującego po dniu wymagalności kwoty stanowiącej podstawę naliczania odsetek do dnia zapłaty wynikającego z Kart kontrahenta (karta 107) oraz dowodów rozliczeń przez finansującego wpłat korzystającego, naliczone do 12.11.2003 roku w przypadku faktur nieuregulowanych, w odniesieniu do raty leasingowej wymagalnej 15.11.2003 oraz refaktury za koszty windykacyjne do dnia 25.02.2004 roku.

Kwota rat leasingowych wyrażona w harmonogramie w DEM (załącznik nr 1 do umowy leasingowej k.237) została przeliczona na EURO według przelicznika 1,95583 DEM za 1 EURO, tj. zgodnie z ustawą z dnia 25 maja 2001 roku o skutkach wprowadzenia w niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej wspólnej waluty euro (Dz. U. z 2001 r. nr 63, poz. 640 ze zm.). Przyszłe raty leasingowe zostały przeliczone – zgodnie z § 7 ust. 8 załącznika nr 2 – na PLN z zastosowaniem kursu 4,7479 sprzedaży walut przez Bank (...) w dniu 24.11.2003 roku, tj. z 7 dnia po dostarczeniu korzystającemu wypowiedzenia umowy.

Wartość opcji zakupu przedmiotu leasingowego wynosi 68.273,87 złotych według wyliczenia dokonanego na podstawie zasad przewidzianych w załączniku nr 4 do przedmiotowej umowy leasingu, tj.:

- wartość netto przedmiotu leasingu w DEM została określona w umowie leasingu na kwotę 140.622,26 złotych,
- wartość opcji zakupu przedmiotu leasingu stanowi 20% wskazanej powyżej wartości przedmiotu leasingu,
- przy uwzględnieniu powyższych danych wartość opcji zakupu przedmiotu leasingu w DEM wynosi 28.124,45 złotych,
- przelicznik DEM na EURO wynosi 1,95583,
- wartość opcji zakupu przedmiotu leasingu w EURO – przy uwzględnieniu powyższego przelicznika – wynosi 14.379,80 złotych,
- kurs EURO z dnia 24 listopada 2004 roku wynosił 4,7479.

Przy uwzględnieniu danych powyższych – wartość przedmiotu leasingu w złotych wynosi 68.273,87 złotych.

W oparciu o tak dokonane ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że powództwo jest zasadne. Sąd podniósł, że w rozpoznawanej sprawie powód jest posiadaczem weksła własnego wystawionego przez V-ce Prezesa Zarządu J. C. (1) i Prezesa Zarządu A. S. w imieniu (...) sp. z o.o. w C., opiewającego na kwotę 106.886,92 złotych z terminem płatności w dniu 29 czerwca 2004 roku i miejscem płatności w (...) SA(...) Oddział w Ł.. Weksel ten zawiera wszystkie niezbędne elementy przewidziane przez art. 101 pr. weksl., a zatem stanowi ważną podstawę zobowiązania wekslowego dłużników wekslowych.

Pozwani A. S., J. C. (1), J. C. (2), E. J. i S. J. umieścili swoje podpisy na odwrocie weksła oznaczając je wyrazem „poręczam”. W ocenie Sądu, nie ulega wobec powyższego wątpliwości, iż udzielili poręczenia wekslowego za wystawcę weksła, a ich odpowiedzialność – w świetle regulacji przepisu art. 32 pr. weksl. – podlega tym samym warunkom co odpowiedzialność wystawcy weksła.

Odnosząc się do podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia, sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że brak było podstaw do uznania zobowiązania wekslowego za przedawnione. Zgodnie bowiem z przepisem art. 70 ust. 1 w zw. z art. 103 ust. 1 pr. weksl. roszczenia wekslowe przeciwko akceptantowi (a tym samym i wystawcy weksła własnego oraz poręczyciela, któremu przysługuje prawo podnoszenia wszelkich zarzutów, jakie przysługują osobie, za którą poręczył) ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc od dnia płatności weksła. O początku biegu przedawnienia decyduje zatem dzień płatności weksła. Weksel będący w posiadaniu powoda jest wekslem płatnym w oznaczonym dniu, a mianowicie 29 czerwca 2004 roku. Ponieważ pozew oparty na wierzytelności z weksła wniesiony został w dniu 28 czerwca 2005 roku, przed upływem trzyletniego terminu oznaczonego w art. 70 ust. 1 pr. weksl., zdaniem Sądu, nie może być mowy o przedawnieniu zobowiązania wekslowego.

Strona pozwana zgłosiła również zarzut przedawnienia roszczenia podstawowego. W ocenie Sądu Okręgowego wystawienie weksla ma na celu zabezpieczenie wierzytelności, zobowiązanie cywilne wystawcy nie wygasa, lecz istnieje nadal. Wskutek tego wierzycielowi przysługuje, obok roszczenia pierwotnego wynikającego ze stosunku cywilnoprawnego, nowe roszczenie oparte na wekslu. Jeżeli więc strony łączy stosunek prawny cywilny, w związku z którym dłużnik zaciągnął wobec posiadacza weksla zobowiązanie wekslowe, to może on podnosić również wszelkie zarzuty wynikające z tego stosunku. Dodatkowo, jeżeli weksel jest wystawiony in blanco, dłużnikowi przysługuje także zarzut uzupełnienia weksla niezgodnie z zawartym przez strony porozumieniem. Możliwość zgłaszania powyższych zarzutów nie zmienia jednakże faktu, iż przedmiotem powództwa pozostaje nadal roszczenie wekslowe, sąd zaś bada jedynie i rozstrzyga, czy i w jakim zakresie podniesione przez dłużnika zarzuty, oparte na stosunku cywilnoprawnym lub na zawartym przez strony porozumieniu co do uzupełnienia weksla wystawionego in blanco, czynią roszczenie wekslowe powoda bezzasadnym. Dla skuteczności zgłoszonego zarzutu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego konieczne byłoby zatem ustalenie, iż zarzut ten czyni roszczenie wekslowe powoda bezzasadnym lub, że wypełnienie weksla po upływie terminu przedawnienia było sprzeczne z deklaracją wekslową.

Sąd Okręgowy podkreślił, że z punktu widzenia ekonomicznego wręczenie weksla in blanco stanowi dla wierzyciela dodatkowe zabezpieczenie. Nie zmienia to jednak sytuacji pod względem prawnym, że wystawienie i wręczenie wierzycielowi weksla in blanco pociąga za sobą powstanie między stronami nowego samodzielnego stosunku materialno-prawnego opartego na przepisach prawa wekslowego. W ten sposób wierzyciel, jeśli chodzi o sytuację wynikającą z wręczenia mu weksli celem zabezpieczenia jego ewentualnych roszczeń ze stosunku podstawowego, uzyskuje dwa roszczenia: pierwsze wynikające z umowy łączącej strony i drugie na podstawie weksla o zapłatę sumy wekslowej do wysokości zabezpieczonej wekslem gwarancyjnym. Brak więc, zdaniem Sądu, jakiegokolwiek uzasadnienia prawnego dla pozbawienia wierzyciela wekslowego możliwości wypełnienia weksla in blanco, choćby po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego. Nie można bowiem twierdzić, iż wierzytelność taka nie powstała, bądź wygasła, co uniemożliwiłoby skuteczne wypełnienie weksla in blanco – z uwagi na brak stosunku podstawowego, którego weksel miałby być zabezpieczeniem. Wierzytelność przedawniona w świetle prawa istnieje, może być zaspokojona ze skutkiem jej wygaśnięcia, odjęta zostaje jedynie możliwość przymusowego jej dochodzenia przed organami państwa, a to i tak tylko w sytuacji podniesienia przez dłużnika stosownego zarzutu. Nadto, zgodnie z wiążącą strony deklaracją wekslową, powód miał prawo wypełnić weksel in blanco w każdym czasie i opatrzyć według własnego uznania datą płatności. Strony nie poczyniły zatem w umowie żadnych zastrzeżeń co do daty płatności. Ostatecznie więc, jak podkreślił Sąd I instancji, nawet ewentualne przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego przed wypełnieniem weksla in blanco nie miałyby wpływu na prawidłowość wypełnienia tego weksla, zatem brak było podstaw do badania przez Sąd, czy roszczenie ze stosunku podstawowego uległo przedawnieniu przed dniem wypełnienia weksla, czy też nie. Podniesiony zarzut nie ma bowiem wpływu na skuteczność dochodzenia przez powoda jego wierzytelności opartej na wekslu.

Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż strona powodowa wypełniła wszelkie, wynikające z prawa wekslowego obowiązki. Powód wywiązał się także ze zobowiązań, jakie przyjął na siebie w deklaracji wekslowej – w dniu 15 czerwca 2004 roku zawiadomił pozwaną spółkę, iż wobec zwłoki w zapłacie należności wynikających z przedmiotowej umowy leasingu uzupełni wystawiony przez spółkę weksel in blanco na kwotę 106.886,92 złotych, a weksel ten płatny będzie w dniu 29 czerwca 2004 roku. Bezpodstawnie, w przekonaniu Sądu, strona pozwana postawiła zarzut, iż strona powodowa nie zawiadomiła o uzupełnieniu weksla datą płatności poręczycieli J. C. (2)

i J. C. (1). Tego rodzaju obowiązek, jak wyjaśnił Sąd, nie spoczywał na posiadaczu weksla ani w świetle pr. weksl., ani nie wynikał także z uzgodnień stron, których emanacją była sporządzona deklaracja wekslowa. Nadto strona powodowa wypełniła obowiązek posiadacza weksla płatnego

w oznaczonym dniu przewidzianym w treści przepisu art. 38 pr. weksl. i przedstawiła weksel do zapłaty. Sąd Okręgowy podkreślił, że prawo wekslowe nie zawiera przepisów, które określałyby sposoby przedstawienia weksla do zapłaty. Przyjmuje się, że przedstawienie weksla do zapłaty polega na okazaniu trasatowi lub wystawcy weksla własnego oryginału weksla wraz z wyraźnym lub dorozumianym wezwaniem do zapłaty i na gotowości wydania przy zapłacie weksla, pokwitowanego przez posiadacza. Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy przedstawienie weksla do zapłaty przewidziane w art. 38 pr. weksl. następuje jednak także w sytuacji, gdy posiadacz weksla umożliwi

trasatowi (wystawcy weksla własnego) zapoznanie się z oryginałem weksla w miejscu jego płatności. W takim przypadku uznać należy, że przedstawienie weksla do zapłaty następuje nie z chwilą wystosowania do wystawcy stosownego zawiadomienia, ale w dniu, w którym mógł on faktycznie dokonać oględzin weksla i ustalić, czy jest zobowiązany do jego zapłaty. Tak też, w ocenie Sądu, się stało w niniejszej sprawie – powód, pismem z dnia 15 czerwca 2004 roku, zawiadomił pozwaną spółkę, iż wobec zwłoki w zapłacie należności wynikających z przedmiotowej umowy leasingu uzupełni wystawiony weksel in blanco na kwotę 106.886,92 złotych, a weksel ten płatny będzie w dniu 29 czerwca 2004 roku. Jednocześnie wezwano wystawcę weksla do zapłaty zadłużenia. Tym samym posiadacz weksla zadośćuczynił obowiązкови przedstawienia weksla do zapłaty. Nadto, strona powodowa zawiadomiła poręczycieli przedmiotowego weksla o niezapłaceniu przez jego wystawcę sumy wekslowej, tym samym wypełniła obowiązek wynikający z przepisu art. 45 pr. Wekslowego.

Za nieskuteczny Sad meriti uznał zarzut pozwanego J. C. (2), iż poręczenia udzielono w związku z udziałami w spółce (...) sp. z o.o. w C. i w chwili uzupełnienia weksla podstawy udzielonego poręczenia nie istniały, a J. i J. C. (1) utracili jakikolwiek wpływ na postępowanie wystawcy weksla. Przepis art. 32 ust. 2 pr. wekslowego, jak wyjaśnił Sąd, wprowadza zasadę, która odnosi się do samodzielności zobowiązania awalisty. Zobowiązanie poręczyciela wekslowego (awalisty) jest zawsze zobowiązaniem wekslowym, które cechuje się abstrakcyjnością i bezwarunkowością, zaś jego byt zależy nie od istnienia wierzytelności, którą poręcza, a od podpisu poręczyciela na wekslu oraz prawidłowości wypełnienia weksla in blanco. Odpowiedzialność awalisty istnieje, chociażby zobowiązanie, za które poręczył, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Poręczyciel wekslowy nie może zatem powoływać się na podstawy udzielonego poręczenia.

Pozwani poręczyciele wekslowi podnosili w toku procesu, iż pozostawali w przeświadczeniu, że ich odpowiedzialność wekslowa będzie ograniczona do pewnej sumy, która miała być w czasie późniejszym niż dzień sporządzenia deklaracji wekslowej, wpisana w jej treść. Zdaniem Sądu nie ulega wątpliwości, iż w świetle przepisu art. 30 pr. weksl., poręczenie wekslowe może zabezpieczyć całość sumy wekslowej bądź też jej część, jednakże ograniczenie poręczenia do części sumy wekslowej musi być zaznaczone w treści poręczenia. Jeżeli w samym poręczeniu nie ma takiego ograniczenia, przyjmuje się, że poręczenia udzielono za całość długu osoby, za którą poręczono. Transponując powyższe na grunt niniejszej sprawy, Sąd stwierdził, iż wobec braku określenia na wekslu, do jakiej kwoty udzielone jest poręczenie, istnieje domniemanie, że zabezpiecza ono całą sumę wekslową.

Ustosunkowując się do zarzutu poręczycieli weksla in blanco, że wypełnienie weksla nastąpiło niezgodnie z deklaracją wekslową, Sąd podkreślił, iż postępowanie dowodowe w tym zakresie wykazało, że należność powoda z tytułu umowy leasingu wynosiła 106.854,75 złotych. Wobec powyższego, zgodnie z treścią deklaracji wekslowej, taka właśnie kwota winna zostać wpisana na blankiecie wekslowym jako suma wekslowa. Powód wypełnił co prawda weksle na kwotę 106.886,92 złote, jednak co do sumy 32,17 złotych cofnął powództwo. Różnica między kwotą, na którą powód uzupełnił weksel, a kwotą przysługującej powodowi należności z tytułu umowy leasingu wynikała ze sposobu dokonania przez powoda wyliczeń matematycznych (m.in. nie posługiwania się „zaokrągleniem” wyjściowej stopy (...) do dwóch miejsc po przecinku) co do odsetek za zwłokę i kwoty dyskonta korzyści rozliczenia przyszłych rat leasingowych.

Sąd podniósł, że dochodzona kwota 106.854,75 złotych stanowi sumę należności przysługujących powodowi z tytułu umowy leasingu. Należności te zostały ustalone zgodnie z treścią umowy, w tym załącznika nr 2. W szczególności z postanowień umowy wynika jednoznacznie, że:

- finansujący pomniejszy kwotę odszkodowania o kwotę ceny otrzymanej ze sprzedaży przedmiotu leasingu (§ 7 ust. 8 załącznika nr 2) – w tym zakresie Sąd doszedł do przekonania, iż należy przyjąć do korekty (co jednoznacznie wynika z brzmienia umowy) kwotę, jaką powód rzeczywiście z tytułu transakcji otrzymał za przedmiot leasingu, nie zaś pewną hipotetycznie ustaloną, możliwą do uzyskania cenę;
- wszystkie koszty związane z własnością, posiadaniem, a także utrzymaniem przedmiotu leasingu w należyтым stanie powinien ponosić korzystający (§ 3 ust. 12 załącznika nr 2);

- korzystającego obciążają koszty windykacyjne – związane z prowadzeniem samodzielnie przez finansującego lub osoby przez niego upoważnione, wszelkich działań mających na celu odzyskanie wszelkich należnych z tytułu umowy leasingu należności oraz przedmiotu leasingu, a także koszty postępowania sądowego (§ 7 ust. 11.3 załącznika nr 2).

Wreszcie, sposób przeliczenia kwot odszkodowania i kwoty dyskonta na polskie złote wynikał z postanowienia zawartego w § 7 ust. 8 załącznika nr 2 do przedmiotowej umowy. Wobec powyższego także zarzut pozwanych kwestionujący prawidłowość uzupełnienia weksła sumą wekslową nie mógł, w przekonaniu Sądu I instancji, skutkować oddaleniem powództwa.

W ocenie tego Sądu nie był zasadny także zarzut zaliczenia wartości netto ze sprzedaży przedmiotu leasingu na poczet uiszczonych kosztów leasingu, bowiem specyfika zwartej umowy i charakter podmiotów w niej występujących, decydowały o charakterze rozliczeń w wartościach netto, bowiem wartość podatku VAT stanowiła oddzielny element rozliczania w każdym z przedsiębiorstw.

Mając zatem na uwadze istnienie zobowiązania pozwanych A. S., J. C. (1), S. J. i E. J. wobec (...) S.A. w Ł., wyrażonego wekslem z dnia 11 czerwca 2001 roku, Sąd Okręgowy ostatecznie uznał, iż zasadnym było zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty 106.854,75 złotych.

W zakresie żądania zasądzenia odsetek Sąd orzekł stosownie do przepisu art. 481 § 1 k.c. Jeżeli bowiem dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, choćby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Ponieważ wysokość odsetek nie była w żaden sposób określona Sąd ustalił, iż powodowi należą się odsetki ustawowe.

Powód cofnął powództwo w zakresie kwoty 32,17 złotych, wobec czego Sąd na podstawie przepisu art. 355 § 1 k.p.c. w punkcie 2 wyroku orzekł o umorzeniu postępowania w tej części.

O kosztach Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z zasadą wyrażoną w przepisie art. 100 k.p.c. wskazując, że powód wygrał proces niemal w całości, uległ jedynie co do kwoty 32,17 złotych, co przy wartości przedmiotu sporu przekraczającej 100.000 złotych jest nieznaczną częścią żądania. Wobec powyższego, Sąd uznał, iż zasadnym było zasądzenie na rzecz powoda od pozwanych zwrotu wszystkich poniesionych przez niego niezbędnych kosztów procesu.

Pozwana E. J. została w niniejszym postępowaniu zwolniona od ponoszenia kosztów sądowych w całości, nie miała zatem obowiązku ich uiszczenia. W konsekwencji w punkcie 3 wyroku Sąd orzekł o nieobciążeniu pozwanej nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Od powyższego wyroku apelację wnieśli pozwani A. S. i E. J. i S. J. zaskarżając go w części, tj. co do punktu pierwszego i zarzucając mu:

I. naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienia miały istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

1. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., nakładających na Sąd orzekający obowiązek:

- wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału,
- uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu,
- skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności,
- wskazania jednoznacznego kryterium oraz argumentacji pozwalającej – wyższej instancji i skarżącemu – na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny, bądź też jego zdyskwalifikowanie,

- przytoczenie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia dowodów, na których sąd się oparł i przyczyn dla których innym dowodom odmówił wiarygodności (por. postanowienie Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 18 marca 2003 roku, IV CKN 1856/2000, niepubl.),

poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, zakładającej wszechstronne, racjonalne rozważenie zgromadzonego materiału dowodowego jako całości, skutkujące błędami w ustaleniach faktycznych, będących podstawą merytorycznego rozstrzygnięcia, a polegające na:

a) błędnym przyjęciu, iż powódka przedstawiła (...) spółce z o.o. wystawiony przez ten podmiot weksel do zapłaty, podczas gdy:

- pismem z dnia 15 czerwca 2004 roku (...) spółka akcyjna wezwała jedynie (...) spółkę z o.o. do zapłaty kwoty wynikającej z wypowiedzianej umowy leasingu i zapowiedziała wypełnienie weksla in blanco w bliżej nieokreślonym terminie, zatem w chwili sporządzenia pisma, jak i jego doręczenia zobowiązanie wekslowe jeszcze nie istniało, ergo nie może być mowy o okazaniu weksla, o którym stanowi art. 38 prawa wekslowego,

- powódka dotąd nie powiadomiła wystawcy weksla in blanco o wypełnieniu tego dokumentu,

- powódka nie umożliwiła wystawcy weksla w żaden sposób zapoznania się z oryginałem weksla w miejscu jego płatności,

b) nieuprawnionym przyjęciu, iż kwota należności wynikająca z umowy leasingu należna powódce od (...) spółki z o.o. winna zostać pomniejszona jedynie o uzyskaną przez leasingodawcę cenę netto, tj. 135.245,00 złotych, podczas gdy składnikiem ceny zgodnie

z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o cenach z dniami 5 lipca 2001 roku (Dz. U. Nr 97, poz. 1050 z późniejszymi zmianami) jest również podatek od towarów i usług, który w przedmiotowej sprawie wynosił 29.753,90 złotych,

c) błędnym ustaleniu, iż powódka dopełniła należytej staranności przy sprzedaży zwróconego przez (...) spółkę z o.o. przedmiotu leasingu, w sytuacji gdy cena uzyskana ze sprzedaży przedmiotu leasingu znacznie odbiegała od jego wartości rynkowej (co przyznała sama powódka); nie sposób uznać za wystarczające ogłoszenie na stronie internetowej powódki, wobec braku chociażby jednego anonsu w motoryzacyjnej prasie fachowej. Z uwagi na uchybienie przez powódkę obowiązkowi starannego działania przy sprzedaży przedmiotu leasingu, niemożliwe jest zaakceptowanie ceny sprzedaży niższej niż 183.000,00 złotych, tj. ustalonej przez rzeczoznawcę majątkowego,

d) bezpodstawne przyjęcie, iż w pełni uzasadnione jest obciążenie (...) spółki z o.o. fakturą VAT o numerze (...) opiewającą na kwotę 7.320,00 złotych tytułem „kosztów windykacji przedmiotu leasingu”, w sytuacji gdy:

- przedmiot leasingu został zwrócony leasingodawcy w sposób zupełnie dobrowolny, na wskazane przez tegoż miejsce,

- wysokość kosztów windykacji nie została skonkretyzowana w umowie leasingu, a nie do zaakceptowania jest pogląd, iż powódka może je ustalać jednostronnie,

e) oczywiście błędnym przyjęciu, iż koszty windykacji objęte fakturą VAT o numerze (...) opiewającą na kwotę 7.320,00 złotych należy zaliczyć do opłat leasingowych, innych świadczeń wynikających z umowy leasingu, odsetek za opóźnienie płatności, czy też innych świadczeń ubocznych, o których mowa w deklaracji wekslowej z dnia 11 czerwca 2001 roku, podczas gdy nie mieszczą się one w żadnej z przywołanych kategorii należności zabezpieczonych wekslem in blanco,

f) błędnym ustaleniu, iż A. S., E. i S. J. poręczyciele weksla in blanco wystawionego przez (...) spółkę z o.o. w zakresie sumy wekslowej wpisanej przez remitenta, tj. kwoty 106.886,92 złotych, w sytuacji gdy z deklaracji wekslowej wynika, iż kwota poręczenia miała zostać ustalona w późniejszym terminie,

2. art. 321 § 1 k.p.c. polegające na naruszeniu przez Sąd Okręgowy zakazu orzekania ponad żądanie i zasądzeniu od pozwanych odsetek ustawowych za okres od dnia 30 kwietnia 2004 roku, w sytuacji gdy powódka żądała tych należności za okres od dnia 30 czerwca 2004 roku;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1. art. 38 prawa wekslowego poprzez przyjęcie, iż obowiązek przedstawiciela weksla do zapłaty należy uznać za wypełniony również w sytuacji, gdy weksel in blanco nie został jeszcze wypełniony i nie powstało zobowiązanie wekslowe,

2. art. 481 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, iż:

a) pozwani są obowiązani do zapłaty powódce odsetek ustawowych od kwoty 106.886,92 złotych w sytuacji gdy wypełniony przez powódkę weksel in blanco nie został przedstawiony wystawcy do zapłaty,

b) pozwani winni zapłacić odsetki ustawowe za okres przed dniem płatności wskazanym na wekslu.

W konkluzji wniesionego środka odwoławczego pozwani wnieśli o zmianę wyroku Sądu I instancji w zakresie zaskarżonym apelacją i oddalenie powództwa, a także o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych kosztów proces według norm przepisanych, w tym kosztów procesu poniesionych przez każdego z pozwanych w postępowaniu przed Sądem Okręgowym,

tj. kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3.600,00 złotych, kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa 17,00 złotych, na rzecz każdego z nich z osobna, jak i kosztów procesu w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym, w tym kosztów wpisu sądowego od apelacji oraz kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.700,00 złotych, na rzecz każdego z nich z osobna. W razie nieuwzględnienia pierwszego wniosku skarżący wnieśli o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz pozostawienia Sądowi I instancji rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o oddalenie jej w całości oraz o zasądzenie solidarnie od pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 19 czerwca 2013r. zawiesił postępowanie w stosunku do pozwanego S. J. na podstawie art.174 § 1 pkt 1 k.p.c., wobec śmierci tego pozwanego w dniu 9 lipca 2012r. (postanowienie k-1039).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja pozwanych okazała się zasadna jedynie w ograniczonym zakresie.

Przed odniesieniem się do zarzuconych zaskarżonemu wyrokowi naruszeń przepisów prawa procesowego oraz prawa materialnego należy stwierdzić, iż Sąd Apelacyjny rozpoznając przedmiotową sprawę nie dostrzegł, aby w toku jej prowadzenia przez Sąd I instancji doszło do naruszeń przepisów prawa, które zobowiązany byłby w granicach zaskarżenia wziąć pod uwagę

z urzędu. W przedmiotowej sprawie nie miały więc miejsca uchybienia procesowe mogące stanowić przyczyny nieważności postępowania. Uwzględniając również przyjęty w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd zgodnie, z którym Sąd II instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego (uchwała Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2008 roku, III CZP 39/07, Lex nr 341125), Sąd Apelacyjny dokonał analizy przedmiotowej sprawy pod kątem wystąpienia innych niż podniesione w apelacji naruszeń prawa materialnego, których jednak nie dostrzegł.

Na wstępie koniecznym jest odniesienie się do sformułowanych przez skarżącego zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego, gdyż wnioski w tym zakresie z istoty swej determinują rozważania co do pozostałych zarzutów apelacyjnych, bowiem jedynie nieobarczone błędem ustalenia faktyczne, będące wynikiem należyście

przeprowadzonego postępowania mogą być podstawą oceny prawidłowości kwestionowanego rozstrzygnięcia w kontekście twierdzeń

o naruszeniu przepisów prawa materialnego. Sąd II instancji rozpoznając wniesiony w przedmiotowej sprawie środek odwoławczy, ocenił stan faktyczny ustalony przez Sąd Okręgowy jako prawidłowy i zgodny z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, a w konsekwencji na podstawie art. 382 k.p.c. przyjął dokonane ustalenia faktyczne za własne. Sąd I instancji bowiem w granicach zakreślonych przepisami k.p.c. przeprowadził postępowanie dowodowe, a następnie w oparciu o zgromadzony w ten sposób materiał dowodowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych.

Za niezasadny Sąd Apelacyjny uznał zarzut naruszenia prawa procesowego, a to art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. Należy wskazać, iż normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu. Sąd I instancji wydając zaskarżony wyrok wziął pod uwagę całokształt zgromadzonego materiału dowodowego i dokonał jego analizy, wskazując jakie okoliczności uznał za udowodnione i na jakich w tej mierze oparł się dowodach. Zdaniem Sądu Apelacyjnego ze zgromadzonego materiału dowodowego Sąd Okręgowy wyprowadził wnioski logiczne, poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, a ocena Sądu I instancji nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i jest prawidłowa. W wywiedzionej apelacji skarżący jedynie polemizuje z prawidłowymi ustaleniami poczynionymi przez Sąd I instancji i przedstawia własną interpretację zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego.

Trafnie zatem Sąd Okręgowy uznał, że kwota należności wynikająca z umowy leasingu należna powodowi od (...) sp. z o.o. winna zostać pomniejszona o uzyskaną przez powoda cenę netto za przedmiot leasingu. Zauważyć bowiem należy, iż zgodnie z ogólnymi warunkami umowy leasingu - załącznik nr 2 do umowy leasingu nr (...), finansujący pomniejszy odszkodowanie o korzyści, przez które rozumienie się między innymi cenę otrzymaną ze sprzedaży przedmiotu leasingu (§7 ust. 8 i 8.2 załącznika nr 2). Tym samym finansujący w przedmiotowej sprawie zobowiązany był do pomniejszenia należnego mu odszkodowania o cenę otrzymaną ze sprzedaży przedmiotu leasingu w zakresie, w jakim stanowiła ona jego korzyść. Na takie rozumienie określenia ceny w §7 ust. 8 załącznika nr 2 wskazuje użyte sformułowanie, iż finansujący pomniejszy kwotę odszkodowania o „korzyści”. W konsekwencji nie budzi wątpliwości, iż korzyść dla powoda w przedmiotowej sprawie stanowiła cena netto za przedmiot leasingu. VAT stanowi bowiem świadczenie publicznoprawne, które powód zobowiązany był odprowadzić od dokonanej transakcji i w tym zakresie wartość brutto otrzymanej ceny nie stanowiła wyznacznika faktycznie odniesionych przez powoda korzyści. Stanowisko to można również oczywiście dodatkowo uzasadniać specyfiką zwartej umowy i charakterem podmiotów w niej występujących, jak to czynił w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy.

Zasadnie również Sąd I instancji uznał, że wysokość należnego odszkodowania należy pomniejszyć o rzeczywiście uzyskane przez powoda korzyści wynikające ze sprzedaży przedmiotu leasingu, a nie o kwotę wynoszącą co najmniej 183.000 złotych - jak podnosi w doprecyzowaniu zgłoszonego zarzutu obraży art. 233 § 1 k.p.c. skarżący. W tym zakresie przywołane wyżej ogólne warunki umowy leasingu – załącznik nr 2, są jasne – wysokość odszkodowania należy pomniejszyć o uzyskane korzyści. Powód uczynił zadość wskazanemu wymogowi i dokonał pomniejszenia dochodzonej kwoty o cenę netto uzyskaną przez niego ze sprzedaży naczepy. Tym samym nie mogą być uznane za zasadne twierdzenia skarżących, iż odszkodowanie winno zostać pomniejszone o inną kwotę, w tym nawet o kwotę wyliczoną przez rzeczoznawcę majątkowego. Po pierwsze wartość obiektywna przedmiotu najmu wyliczona przez rzeczoznawcę nie musi każdorazowo być tożsama z ceną jaką uzyska się za wycenioną rzecz, o niej decyduje bowiem szereg innych czynników, jak chociażby popyt na rzecz w konkretnym momencie sprzedaży, czy też zdolności negocjacyjne poszczególnych stron umowy. W tym zakresie słusznie w ocenie Sądu podnosi się bowiem, że częstokroć dana rzecz jest warta tyle, ile ktoś za nią chce zapłacić. Po drugie z treści łączącego strony

stosunku prawnego nie wynika, aby na powódzie ciążył obowiązek sprzedaży naczepy za wartość co najmniej odpowiadającą jej wartości rynkowej, zaś w przypadku braku możliwości uzyskania takiej ceny, że winien on powstrzymać się od sprzedaży. Po trzecie czynności sprzedaży przedmiotu leasingu powód dokonał przede wszystkim we własnym interesie, bowiem środki uzyskane z tej czynności natychmiast zasilily prowadzoną przez niego działalność, a więc tym samym był on zainteresowany w uzyskaniu jak najwyższej ceny. Nie można zatem stawiać wobec niego zarzutu, że celowo nie uzyskał on wyższej dla siebie kwoty. Po czwarte, gdyby faktycznie wolą stron umowy leasingu, było tak jak to sugerują skarżący, aby na poczet należnego powodowi odszkodowania zaliczano kwotę odpowiadającą co najmniej wartości rynkowej naczepy, to niewątpliwie takowy zapis znalazłby swoje odzwierciedlenie w treści ogólnych warunków umowy. Tymczasem gdy strony zawierając umowę leasingu istniejący w tym zakresie między nimi stosunek prawny sformułowały poprzez wskazanie, że zaliczeniu podlega korzyść w postaci ceny otrzymanej ze sprzedaży, bez dodatkowego określenia warunków, czy też wymagań wobec powoda.

Słusznie Sąd I instancji przyjął również, że w pełni uzasadnione było obciążenie (...) spółki z o.o. fakturą VAT obejmującą kwotę 7.320 złotych tytułem kosztów windykacji przedmiotu leasingu. Zgodnie bowiem z § 7 ust. 11 załącznika nr 2 do umowy leasingu płatności dokonywane przez korzystającego podlegają zaliczeniu między innymi na koszty związane z prowadzeniem samodzielnie przez finansującego lub osoby przez niego upoważnione, wszelkich działań mających na celu odzyskanie przedmiotu leasingu. W tym też zakresie wobec nie zwrócenia przedmiotu leasingu przez korzystającego po ustaniu stosunku prawnego i to mimo stosownego wezwania, powód był uprawniony do skorzystania z zewnętrznej firmy w celu odzyskania naczepy. W wyniku podjętych przez wskazaną firmę działań przedmiot leasingu został odebrany od spółki (...) sp. z o.o., a w konsekwencji za wykonaną usługę podmiot ten wystawił fakturę wobec powoda. Wobec tego faktu, nie zasługuje na uwzględnienie twierdzenie skarżących, jakoby przedmiot leasingu został zwrócony leasingodawcy w sposób zupełnie dobrowolny. Podobnie twierdzenie, iż wysokość kosztów windykacji winna zostać skonkretyzowana w umowie, a nie w sposób dowolny i jednostronny przez powoda. Po pierwsze – strony umowy miały możliwość ukształtowania łączącego je stosunku prawnego zgodnie z własnymi interesami w granicach zakreślonych przez ustawy i zasady współzycia społecznego, a zatem skoro zawierając umowę zdecydowały się na takie, a nie inne, uregulowania w zakresie określenia podlegających zaliczeniu kosztów zmierzających od odzyskania przedmiotu leasingu, to nie jest uzasadnionym kwestionowanie obecnie tych uzgodnień przez skarżących i twierdzenie, że w tym zakresie stosunek ten powinien być inaczej uregulowany. Po drugie wysokość kosztów windykacji nie została jednostronnie ustalona przez powoda, w tym zakresie bowiem koszty te są konsekwencją wynagrodzenia, jakie za wykonaną usługę zażądała wynajęta firma windykacyjna. Koszty te, jak wskazano wyżej, mieszczą się również w pojęciu innych świadczeń wynikających z umowy leasingu użytym przez skarżących w deklaracji wekslowej.

Na aprobatę zasługuje również stanowisko Sądu Okręgowego zgodnie, z którym skarżący poręczycieli weksle in blanco wystawione przez (...) spółkę z o.o. w zakresie sumy wekslowej wpisanej przez remitenta, tj. kwoty 106.886,92 złotych. Wbrew twierdzeniom apelujących w żadnym fragmencie deklaracji wekslowej nie wskazano, aby poręczając za zobowiązania spółki dokonali oni jakiegoś ograniczenia w zakresie za jakie zobowiązania wynikające z umowy leasingu poręczają, a za jakie nie, czy też, iż poręczają do określonej kwoty. Brak również podstaw do przyjęcia, że skarżący zastrzeżli sobie prawo ograniczenia w późniejszym czasie swojej odpowiedzialności. Tego rodzaju ograniczenia i zastrzeżenia winny były w przypadku, gdy faktycznie miałyby mieć miejsce, być wskazane wyraźnie w treści deklaracji wekslowej. Z uwagi na fakt, że w tym zakresie brzmienie deklaracji wekslowej wyraźnie przemawia za stanowiskiem przyjętym przez Sąd I instancji, to twierdzenia zwarte przez skarżących w apelacji należy uznać jedynie za bezzasadną polemikę z ustaleniami i wnioskami Sądu.

W odniesieniu zaś do zarzuconego, lecz bliżej nieokreślonego w apelacji, naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. stwierdzić należy, że wskazany przepis określa treść uzasadnienia wyroku, która to treść powinna zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia oraz wskazanie podstawy prawnej wyroku. Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia powinna zawierać: ustalenie faktów, które zostały zdaniem sądu udowodnione, a więc tych, których istnienie nie budzi wątpliwości, wskazanie dowodów, na podstawie których sąd doszedł do ustalenia istotnych dla sprawy okoliczności, oraz podanie przyczyn, które spowodowały, że sąd nie dał wiary pewnym dowodom - przyjął, że są niewiarygodne

i pozbawione mocy dowodowej, a tym samym nie mogą być podstawą stwierdzenia istnienia istotnych dla sprawy okoliczności. Wyjaśnienie natomiast podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa polega nie tylko na wskazaniu przepisów regulujących sporny stosunek prawny, lecz także wyjaśnieniu, dlaczego w konkretnej sytuacji prawnej mają zastosowanie powołane przepisy i w jaki sposób one wpływają na rozstrzygnięcie sprawy rozpatrywanej przez sąd. W ocenie Sądu Apelacyjnego pisemne motywy zaskarżonego wyroku czynią zadość warunkom stawianym uzasadnieniu przez przywołany wyżej przepis. Sąd Okręgowy dokonał bowiem ustaleń faktów, które uznał za uwodnione, wskazał dowody, na podstawie których doszedł do ustalenia istotnych dla sprawy okoliczności, a następnie wyjaśnił w sposób wyczerpujący podstawę prawną wydanego wyroku. Co więcej przyjmuje się, że obraza art. 328 § 2 k.p.c. może być skutecznym zarzutem apelacji tylko wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie posiada wszystkich koniecznych elementów, bądź zawiera tak kardynalne braki, które uniemożliwiają kontrolę instancyjną. Naruszenie tego przepisu może być ocenione jako mogące mieć wpływ na wynik sprawy w sytuacjach tylko wyjątkowych, do których zaliczyć można takie, w których braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej są tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 maja 2013 roku, I ACa 59/12, LexPolonica nr 6749569). Sytuacja taka w przedmiotowej sprawie nie zachodziła, gdyż jak wskazano wyżej, treść uzasadnienia pozwala na odczytanie sfery motywacyjnej orzeczenia i poddanie go kontroli instancyjnej.

Podobnie nie znalazł uznania zarzut naruszenia prawa materialnego, a to art. 38 ustawy – Prawo wekslowe poprzez przyjęcie, iż obowiązek przedstawiciela weksla do zapłaty należy uznać za wypełniony również w sytuacji gdy weksel in blanco nie został jeszcze wypełniony i nie powstało zobowiązanie wekslowe. Zarzut ten zostanie omówiony łącznie z zarzutem obrazy prawa procesowego, a to art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., która to obraza miała polegać na błędnym przyjęciu, iż powódka przedstawiła (...) spółce z o.o. wystawiony przez ten podmiot weksel do zapłaty.

Stwierdzić należy, iż Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, iż powód przedstawił (...) sp. z o.o. wystawiony przez ten podmiot weksel do zapłaty. Trafnie w tym zakresie Sąd I instancji wskazał, że prawo wekslowe nie zawiera przepisów, które określałyby sposoby przedstawienia weksla do zapłaty. W judykaturze wskazuje się jednak, iż spełnienie przewidzianego w art. 38 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku – Prawo wekslowe wymogu przedstawienia weksla do zapłaty nie łączy się z koniecznością jego fizycznego okazania „do oczu” dłużnikowi głównemu. Wystarczające jest w tej mierze stworzenie wystawcy weksla własnego przez posiadacza weksla realnej możliwości zapoznania się z oryginałem weksla w miejscu jego płatności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2006 roku, IV CSK 132/2005, LexPolonica nr 1631625). W niniejszej sprawie powód pismem z 15 czerwca 2004 roku zawiadomił pozwaną spółkę, że wobec zwłoki w zapłacie należności wynikających z umowy leasingu uzupełni wystawiony przez spółkę weksel in blanco na wskazaną w treści pisma kwotę, zaś weksel ten płatny będzie w dniu 29 czerwca 2004 roku. Jednocześnie wezwano wystawcę weksla do zapłaty zadłużenia. Słusznie zatem Sąd Okręgowy uznał, że posiadacz weksla zadośćuczynił obowiązkowi przedstawienia weksla do zapłaty. Spółka zawiadomiona bowiem została, na jaką kwotę wystawiony przez nią weksel zostanie uzupełniony, jaki będzie termin płatności, gdzie będzie miejsce jego płatności oraz wezwana została do zapłaty. Wobec powyższego zasadnym było przyjęcie, że spółka miała stworzoną realną możliwość zapoznania się z oryginałem weksla w miejscu jego płatności i porównania treści uzupełnionej w oryginale weksla z treścią otrzymanego zawiadomienia. Tym samym powód w sposób prawidłowy dokonał technicznej czynności, jaką stanowi czynność przedstawienia weksla i tym samym uczynił zadość celom regulacji określonej w art. 38 ustawy – Prawo wekslowe. Nie można bowiem w ocenie Sądu Apelacyjnego przerzucać na powoda skutków bierności wystawcy weksla, który mimo stosownego zawiadomienia nie podjął żadnych działań mających na celu, nawet jeśli nie zapłatę należności, to przynajmniej zapoznania się z oryginałem weksla w miejscu płatności. Tym samym twierdzenia skarżących o braku możliwości zapoznania się z treścią weksla w miejscu płatności nie znajdują pokrycia w zebranych materiale dowodowym.

Na koniec Sąd Apelacyjny odniesie się do sformułowanego zarzutu naruszenia prawa materialnego, a to art. 481 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, iż pozwani są obowiązani do zapłaty powódce odsetek ustawowych od kwoty 106.886,92 złotych w sytuacji, gdy wypełniony przez powódkę weksel in blanco nie został przedstawiony wystawcy do zapłaty, a także poprzez przyjęcie, że pozwani winni zapłacić odsetki ustawowe za okres przed dniem płatności wskazanym na wekslu.

Wskazany zarzut zostanie omówiony łącznie z zarzutem obrazy art. 321 § 1 k.p.c., która to obraza polegać miała, w ocenie apelujących, na naruszeniu przez Sąd Okręgowy zakazu orzekania ponad żądanie i zasądzeniu od pozwanych odsetek ustawowych za okres od dnia

30 kwietnia 2004 roku, w sytuacji gdy powódka żądała tych należności za okres od dnia 30 czerwca 2004 roku. W zakresie w jakim skarżący kwestionują fakt przedstawienia weksla do zapłaty odesłać należy do rozważań przedstawionych wyżej, natomiast w pozostałym zakresie wskazany zarzut zasługuje na uwzględnienie.

Pozwem wniesionym w dniu 28 czerwca 2005 roku strona powodowa domagała się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 106.886,92 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 czerwca 2004 roku do dnia zapłaty. Powód w zakresie odsetek nie zmodyfikował w toku przedmiotowego postępowania zgłoszonego roszczenia. W konsekwencji powyższego zatem Sąd Okręgowy zasądzając należność główną wraz z odsetkami od dnia 30 kwietnia 2004 roku istotnie dopuścił się obrazy art. 321 § 1 k.p.c. zgodnie, z którym to przepisem sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Na marginesie wskazać należy, że również zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 481 § 1 k.c. poprzez uznanie, że pozwani winni zapłacić odsetki ustawowe za okres przed dniem płatności wskazanym na wekslu, zasługuje na uwzględnienie. Jak wynika bowiem z ustalonego stanu faktycznego termin płatności należności wynikającej z weksla ustalony został na dzień 29 czerwca 2004 roku, tym samym pozwani znajdowali się w opóźnieniu w zapłacie należności od dnia następnego po dniu wymagalności, a więc od dnia 30 czerwca 2004 roku. W konsekwencji zatem zasadnym było zasądzenie odsetek ustawowych od dnia 30 czerwca 2004 roku, a nie od dnia 30 kwietnia 2004 roku, jak to uczynił Sąd I instancji. W tym zakresie zatem zaskarżony wyrok należało na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienić w ten sposób, że początkową datę odsetek ustawowych ustalić na dzień 30 czerwca 2004 roku i tak też orzeczono w punkcie 1 wyroku.

Z uwagi na fakt, że pozostałe zarzuty wywiedzione wobec zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny uznał za bezzasadne, w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd ten oddalił apelację w pozostałej części.

W punkcie 3 wyroku Sąd Apelacyjny zasądził od A. S. i E. J. solidarnie na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 2.700 złotych, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Powyższą kwotę ustalono zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013 r. poz. 490 tekst jednolity). Obciążenie skarżących obowiązkiem zwrotu powodowi kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym stanowi konsekwencję ustalenia, że wywiedziona apelacja okazała się być zasadna jedynie w ograniczonym, wąskim zakresie w odniesieniu do wskazanego w środku odwoławczym przedmiotu zaskarżenia i jego wartości. Tym samym o kosztach rozstrzygnięto w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania z art. 98 § 1 k.p.c.